

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗГІДНО З НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Ю. А. ВЕРИГА, кандидат економічних наук, професор;
А. О. КРИВОГУЗ

(Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка)

Анотація. *Мета статті* полягає в порівнянні ведення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості підприємства згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, виявленні відмінностей задля досягнення гармонізації між даними нормативними документами. **Методика дослідження.** Для дослідження ведення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості підприємства згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку використано метод порівняння та аналізу, щоб виділити спільні й відмінні риси в обліку. **Результати.** На основі проведеного дослідження встановлено спільні та відмінні риси щодо обліку дебіторської заборгованості згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за такими ознаками: рахунки обліку, визнання та оцінка, методи нарахування резерву сумнівних боргів, відображення у фінансовій звітності. Запропоновано додаткову ознаку класифікації дебіторської заборгованості. **Практична значущість результатів дослідження** полягає в тому, що результати дослідження, спрямовані на вдосконалення обліку дебіторської заборгованості та її відображення у звітності, можуть використовуватись для управління даною заборгованістю на підприємствах, які ведуть облік та складають фінансову звітність за міжнародними стандартами з метою підвищення їх конкурентоспроможності.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, національні стандарти бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, визнання, оцінка, резерв сумнівних боргів, фінансова звітність.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Облік дебіторської заборгованості має певні особливості як у вітчизняній, так і зарубіжній практиці. У зв'язку з існуючою тенденцією до переходу ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності згідно з вимогами міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО) та міжнародних стандартів фінансової звітності, в Україні все більшої актуальності набуває питання гармонізації обліку дебіторської заборгованості. Окремі аспекти обліку заборгованості в Україні та за кордоном різняться методикою обліку й потребують подальших наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам обліку дебіторської заборгова-

ності присвячені праці таких вітчизняних науковців, як К. В. Безверхий [1], О. Белокоз [2], Т. С. Гайдучок [3], Н. М. Журавльова [4], Т. В. Давидюк [5], І. Б. Садовська [6] та ін. Зокрема, К. В. Безверхий розглянув особливості бухгалтерського обліку загалом згідно з національними й міжнародними стандартами та здійснив порівняння загальних засад ведення обліку за цими нормативними документами [1, с. 8]. О. Белокоз, Т. М. Гайдучок та Н. М. Журавльова зосередили увагу на основних відмінностях обліку дебіторської заборгованості за національними й міжнародними стандартами [2–4]. Т. В. Давидюк розглянула актуальні питання з удосконалення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості [5, с. 102].

Формування цілей статті (постановка завдання). Порівняльний аналіз ведення бухгал-

терського обліку дебіторської заборгованості підприємства згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, виявлення відмінностей задля досягнення гармонізації між даними нормативними документами й отримання достовірної інформації про дебіторську заборгованість.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сьогодні одним із найбільш суперечливих питань бухгалтерського обліку є облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів

та її постійного зростання. Суб'єкти господарювання у своїй більшості не створюють резерв сумнівних боргів і, відповідно, відображення в балансі первісної вартості дебіторської заборгованості, чим завищують загальну вартість активів. Підприємства на перший план висуюють вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань перед партнерами.

Методологічні засади відображення в обліку інформації про дебіторську заборгованість регламентовано П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», але при цьому слід урахувати й норми інших П(С)БО (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння відображення інформації про дебіторську заборгованість за національними та міжнародними стандартами [узагальнено автором]

Національні стандарти обліку	Міжнародні стандарти обліку
П(С)БО 14 «Оренда» – дебіторська заборгованість за орендними операціями	МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності
П(С)БО 17 «Податок на прибуток» – дебіторська заборгованість із поточного податку на прибуток	МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» – вимоги до розкриття у звітності інформації про дебіторську заборгованість
П(С)БО 18 «Будівельні контракти» – дебіторська заборгованість за будівельними контрактами	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання й оцінка» – визнання та облік дебіторської заборгованості як фінансового інструменту та припинення її визнання активом
П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» – дебіторська заборгованість в іноземній валюті	МСБО 16 «Основні засоби» – визнання короткострокової дебіторської заборгованості без оголошеної ставки відсотка
П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» – дебіторська заборгованість пов'язаних осіб	МСБО 18 «Дохід» – дисконтування майбутніх грошових надходжень і застосування ефективної ставки відсотка під час оцінки довгострокової торговельної дебіторської заборгованості

На відміну від національних стандартів бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (фінансової звітності) (МСБО та МСФЗ відповідно) не передбачено окремого стандарту для обліку дебіторської заборгованості. Принципи обліку такої заборгованості можна знайти в різних стандартах.

Дебіторська заборгованість представляє собою суму заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [7]. Зокрема, у МСБО 32 дебіторська заборгованість трактується як фінансовий актив, але конкретного визначення цього поняття міжнародні стандарти не дають.

При обліку дебіторської заборгованості важ-

ливе значення має її класифікація. Залежно від різних ознак існують класифікаційні групи дебіторської заборгованості. І. Б. Садовська наводить таку класифікацію заборгованості (рис. 1).

Уважаємо за доцільне доповнити цю класифікацію, увести ознаку «За якою створюється (не створюється) резерв сумнівних боргів». Тобто виділити дебіторську заборгованість, за якою створюють резерв сумнівних боргів: дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість, за якою не створюють резерв сумнівних боргів, – уся інша дебіторська заборгованість.

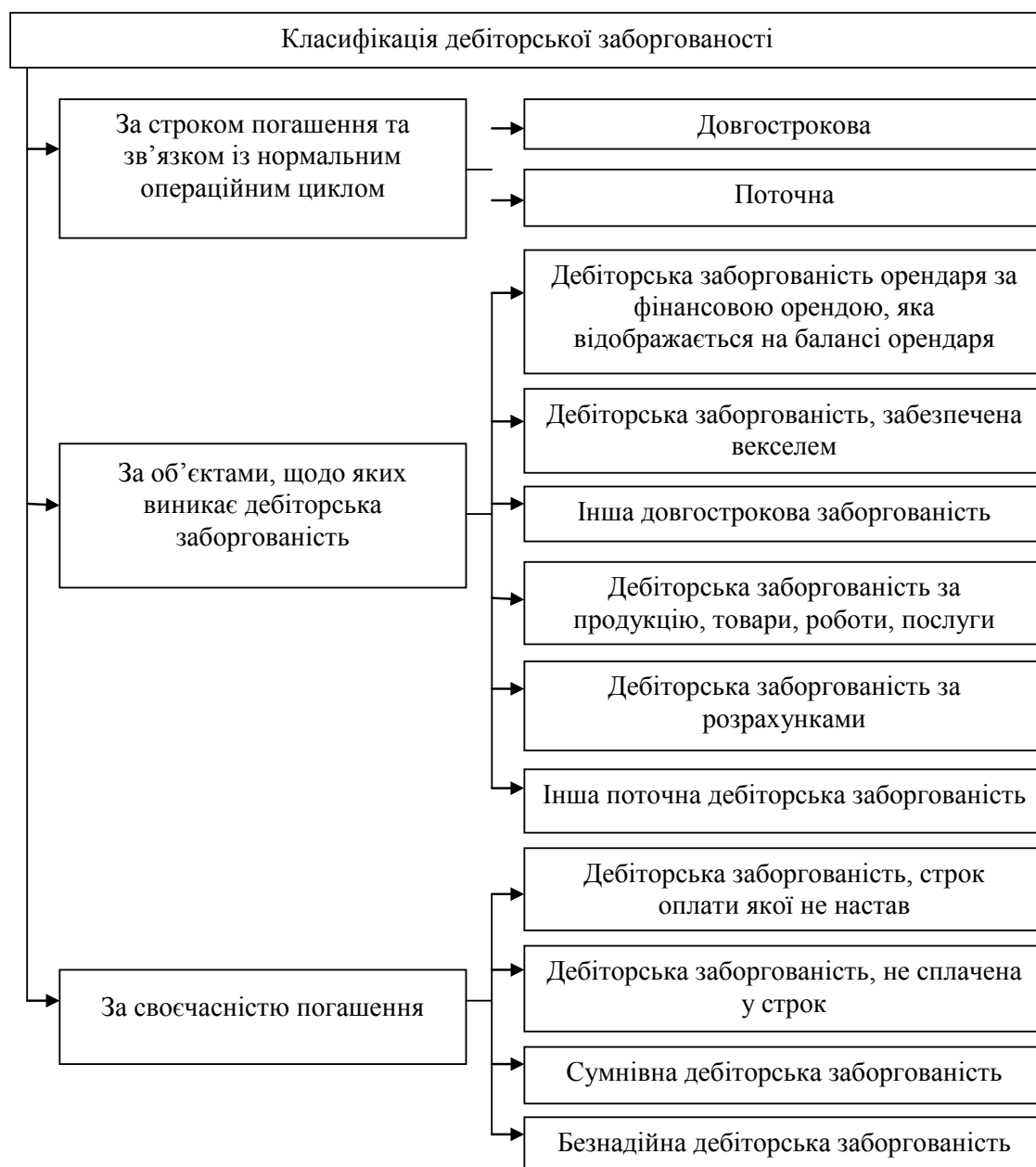

Рис. 1. Класифікація дебіторської заборгованості [6, с. 213]

Класифікація дебіторської заборгованості за міжнародними стандартами висвітлюється за основними ознаками. За очікуваними термінами погашення, які встановлюються в договорах, заборгованість поділяється на: поточну дебіторську заборгованість – заборгованість, яка повинна бути погашена протягом одного року чи операційного циклу (залежно від того, який період довше); непоточну (довгострокову) заборгованість, яку в окремих країнах поділяють на середньострокову та довгострокову [4, с. 12].

Правильне визнання та оцінка поточної дебі-

торської заборгованості впливають на достовірність облікових даних, а також на ефективність їх відображення у фінансовій звітності [5, с. 103].

Згідно з національними стандартами обліку дебіторська заборгованість:

- визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигід та може бути достовірно визначена її сума;

- визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг [7].

За міжнародними стандартами бухгалтерського обліку визнання фінансового активу відбувається тоді, коли організація стає стороною контракту (договори).

Моментом визнання дебіторської заборгованості у звітності як активу за МСФЗ і П(С)БО є виконання двох критеріїв: імовірність отримання підприємством у майбутньому економічних вигід і достовірність визначення її суми.

Припиненням визнання заборгованості за національними стандартами бухгалтерського обліку є дебіторська заборгованість, за якою пройшов термін позовної давності, інші борги, нереальні до стягнення, списують за рішенням керівника підприємства за рахунок резерву сумнівних боргів або фінансових результатів господарської діяльності комерційної організації. Щодо міжнародних стандартів, припинення визнання фінансового активу або частини фінансового активу відбувається тоді, коли організація втрачає контроль над правами за контрактом (коли вказані права реалізуються, припиняється їх дія або організація відмовляється від своїх прав або передає їх третій стороні).

Методи оцінки дебіторської заборгованості повинні забезпечити дотримання одного з

основних принципів підготовки фінансової звітності – обачності, згідно з яким сума оцінки активів і доходів підприємства не повинна бути завищена [10, с. 950].

За міжнародними стандартами при первісному визнанні дебіторська заборгованість оцінюється за справедливою вартістю (за вартістю операції), включаючи витрати зі здійснення операції, які прямо пов'язані із придбанням або випуском фінансового активу або фінансового зобов'язання. Після первинного визнання дебіторська заборгованість оцінюється за вартістю, що амортизується, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

Виходячи з норм П(С)БО, при первинному визнанні заборгованість оцінюється за первісною вартістю, тобто дебіторська заборгованість відображається в обліку в оцінці, визначеній договором, і залежить від кількості й ціни проданої продукції з урахуванням знижок і надбавок, що надаються постачальником своїм клієнтам і покупцям.

Облік дебіторської заборгованості в Україні ведеться на рахунках – 18, 34, 36, 37, 38, у міжнародній практиці ведення обліку зазначеної заборгованості не використовуються коди рахунків, а тільки їх назви (табл. 2).

Таблиця 2

Рахунки обліку дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами [узагальнено автором]

Національні стандарти обліку	Міжнародні стандарти обліку
18 «Довгострокова дебіторська заборгованість»	«Рахунки до отримання»
34 «Короткострокові векселі одержані»	«Знижки за оплату у строк»
36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»	«Втрачені знижки на оплату у строк»
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	«Витрати на сумнівну заборгованість»
38 «Резерв сумнівних боргів»	«Резерв сумнівних боргів»

Для контролю за дебіторською заборгованістю підприємство формує резерв сумнівних боргів. Резерв сумнівних боргів створюється на підприємстві, по-перше, для достовірного відображення дебіторської заборгованості в балансі, адже поточна дебіторська заборгованість відображається в балансі в сумі різниці між наявною заборгованістю та резервом сумнівних боргів; по-друге, за рахунок резерву списується безнадійна заборгованість.

Згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» величина резерву сумнівних боргів

визначається за одним із методів:

- застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- застосування коефіцієнта сумнівності [7].

Методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву формується шляхом аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Згідно з методом застосування коефіцієнта сумнівності величина резерву визначається множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності.

Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися такими способами:

- визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- класифікація дебіторської заборгованості за строками непогашення;
- визначення середньої питомої ваги, списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за 3-5 років.

Згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із способів:

1. Визначення вірогідності стягнення заборгованості за кожним дебітором і нарахування резерву лише за тими дебіторами, стягнення заборгованості з яких сумнівно.
2. Нарухування резерву у відсотковому співвідношенні від виручки за період.
3. Розподіл дебіторської заборгованості

на кілька груп залежно від періодів відстрочки й нарахування резерву у процентному відношенні, визначеному для кожної групи.

За українськими стандартами обліку резерв створюється для поточної дебіторської заборгованості, що виникла за фактом відвантаження товарів, виконаних робіт або наданих послуг та іншої поточної дебіторської заборгованості. Відповідно до міжнародних стандартів керівництво підприємств має право створити особливі резерви у відношенні до певної дебіторської заборгованості або спільний резерв у відношенні до всіх видів дебіторської заборгованості.

Основним інструментом управління, що показує результати діяльності підприємства, його майновий і фінансовий стан, є фінансова звітність. Порівняння підходів до відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Порівняння відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності згідно з національними та міжнародними стандартами обліку [розроблено автором]

Фінансова звітність	Національні стандарти обліку	Міжнародні стандарти обліку
Відображення в балансі	У складі необоротних активів відображається довгострокова дебіторська заборгованість, а у складі оборотних активів – поточна дебіторська заборгованість (за продукцію, товари, роботи, послуги, за виданими авансами, з бюджетом та інша)	Торговельна та інша дебіторська заборгованість відображається у складі активів підприємства з розмежуванням на поточну й непоточну
Відображення у примітках до фінансової звітності	У розділі VII «Забезпечення і резерви» наводиться загальна сума резерву сумнівних боргів та її зміни за період, у розділі IX «Дебіторська заборгованість» відображена дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість, у розділі XI «Будівельні контракти» наведено заборгованість за будівельними контрактами	Дебіторську заборгованість деталізують із виділенням сум до отримання від торгових клієнтів, до отримання від зв'язаних сторін, авансів виданих та інших сум
Відображення в додатку до приміток до фінансової звітності	У розділі I «Показники пріоритетних звітних сегментів» у складі активів звітних сегментів	Міжнародні стандарти прямо не вимагають відображення дебіторської заборгованості в додатках до приміток до фінансової звітності

Загальну інформацію про дебіторську заборгованість відображають у Балансі (Звіті про фінансовий стан), у Примітках до річної фінансової звітності та Додатках до приміток до річної фінансової звітності.

Головна проблема оцінки дебіторської заборгованості виникає в момент складання фінансової звітності як у нашій країні, так і за

кордоном. Тому правильне відображення у фінансовій звітності дебіторської заборгованості дає можливість правильно оцінити фінансовий стан підприємства.

Отже, за даними табл. 3 можна дійти висновку, що інформація про дебіторську заборгованість за національними стандартами відображається більш детально й розгорнуто, що дає

можливість використовувати дану інформацію під час проведення аналізу та прийняття на їх основі управлінських рішень.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. На основі проведеного дослідження встановлено:

1. Облік дебіторської заборгованості в Україні чітко регулюється положеннями та стандартами бухгалтерського обліку: визначення, оцінка, методи визначення величини резерву сумнівних боргів та розкриття інформації у фінансовій звітності. У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку висвітлені основні правила класифікації, оцінки, визнання дебіторської заборгованості, проте не відображена конкретизація цих ознак.

2. Класифікація дебіторської заборгованості в національній практиці висвітлюється за різними класифікаційними групами, а за міжнародними стандартами – за основними ознаками.

3. Порівнюючи рахунки, на яких ведеться бухгалтерський облік, слід зазначити, що в зарубіжній практиці, на відміну від національної, не передбачається використання кодів рахунків, а лише їх назви.

4. Однією із спільних рис національних і міжнародних стандартів обліку є визнання дебіторської заборгованості активом за умови, що існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигід та її сума бути достовірно визначена.

5. За національними стандартами обліку визнання дебіторської заборгованості відбувається за первісною вартістю, а за міжнародними стандартами – за справедливою.

6. В українській практиці обліку величина резерву сумнівних боргів визначається із застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості або застосування коефіцієнта сумнівності. У міжнародній практиці обліку, крім зазначених методів, визначається ще й у відсотковому відношенні від доходу за можливого розподілу дебіторів на декілька груп.

7. Спільним є відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства, але відображення у примітках до фінансової звітності різняться. Різниця в тому, що за національними стандартами розкривається склад та суми дебіторської заборгованості, а за міжнародними стандартами не передбачається відображення даної заборгованості у примітках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безверхий К. В. Особливості бухгалтерського обліку за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект / К. В. Безверхий // Облік і фінанси. – 2014. – № 2. – С. 8–13.
2. Белокоз О. Відмінності між вітчизняними та міжнародними підходами до оцінки дебіторської заборгованості торговельних підприємств / О. Белокоз // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 3. – С. 197–201.
3. Гайдучок Т. С. Основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній системі / Т. С. Гайдучок, Н. І. Цегельник // Економічні науки. – 2012. – № 9. – С. 190–199.
4. Журавльова Н. М. Облік дебіторської заборгованості в Україні та іноземних країнах. Основні відмінності / Н. М. Журавльова // Управління розвитком. – 2013. – № 17. – С. 11–13.
5. Давидюк Т. В. Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення / Т. В. Давидюк // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – № 1 (22). – С. 102–108.
6. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: редакція станом на 09.08.2013 р. : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 12.07.2018). – Назва з екрана.
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ): редакція станом на 12.03.2013 р. / видані

Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року, № 929_010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010 (дата звернення: 12.07.2018). – Назва з екрана.

9. Шехтерле Р. Р. Порівняльний аспект обліку дебіторської заборгованості підприємства за П(С)БО та МСФЗ / Р. Р. Шехтерле // Економіка і суспільство. – 2018. – № 16. – С. 947–952.

REFERENCES

1. Bezverkhyi, K. V. (2014) *Osoblyvosti bukhhalterskoho obliku za nastionalnymy ta mizhnarodnymy standartamy* [Features of accounting according to national and international standards: a comparative aspect]. *Oblik i finansy*, 2, 8–13 [in Ukrainian].
2. Bielokoz, O. (2010) Vidminnosti mizh vitchyznianymy ta mizhnarodnymy pidhodamy do otsinky debitorskoi zaborhovanosti [Differences between domestic and international approaches to trade receivables assessment]. *Halyskyj ekonomichnyi visnyk*, 2010, 3, 197–201 [in Ukrainian].
3. Haiduchok, T. S. & Tsegelnyk, N. I. (2012) *Osnovy bukhhalterskoho obliku debitorskoi zaborhovanosti u vitchyzniani ta zarubizhnii systemi* [Basis of accounts receivable in the domestic and foreign system]. *Ekonomichni nauky*, 9, 190–199 [in Ukrainian].
4. Zhuravlova, N. M. (2013) *Oblik debitorskoi zaborhovanosti v Ukraini ta inozemnykh krainakh. Osnovni vidminnosti* [Accounts receivable in Ukraine and foreign countries. The main differences]. *Upravlinnia rozvytkom*, 17, p. 11–13 [in Ukrainian].
5. Davydiuk, T. V. (2012) *Vyznannia ta otsinka potочноi debitorskoi zaborhovanosti: napriamy udoskonalennia* [Recognition and measurement of current receivables: directions of improvement]. *Problemy teorii ta metodologii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, 1, 102–108 [in Ukrainian].
6. Sadovska, I. B., Bozhydarnik, I. B. & Nahirska, K. Ye. (2013) *Bukhhalterskyi oblik* [Accounting]. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury, 688 p. [in Ukrainian]
7. Pro zatverzhennia natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 10 «Debitorska zaborhovanist» [Position (standard) of record-keeping 10 «Account receivable»]: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy, № 237, 08.10.1999/ <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> [in Ukrainian].
8. Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti [International Financial Reporting Standards]: vydani radoiu z Mizhnarodnykh standartiv bukhhalterskoho obliku zi zminamy stanom na 01.01.2018, №929_010. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010. Retrieved from http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010 [in Ukrainian].
9. Shekhterle, R. R. (2018) *Porivnialnyi aspekt obliku debitorskoi zaborhovanosti pidpriemstva za P(S)BO ta MSFZ* [Comparative aspect of accounting for receivables of the enterprise for PSA and IFRS]. *Ekonomika i suspilstvo*, 16, 947–952 [in Ukrainian].

Ю. А. Верига, кандидат экономических наук, профессор; **А. А. Кривогуз** (Полтавский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка). *Учет дебиторской задолженности согласно национальным и международным стандартам бухгалтерского учета.*

Аннотация. Цель статьи заключается в сравнении ведения бухгалтерского учета дебиторской задолженности предприятия в соответствии с международными стандартами бухгалтерского учета и национальными положениями (стандартами) бухгалтерского учета, выявлении различий для достижения гармонизации между данными нормативными документами. **Методика исследования.** Для исследования ведения бухгалтерского учета дебиторской задолженности предприятия в соответствии с международными стандартами

бухгалтерского учета и национальным положениями (стандартами) бухгалтерского учета использован метод сравнения и анализа, чтобы выделить общие и отличительные черты в учете. **Результаты.** На основе проведенного исследования установлены общие и отличительные черты по учету дебиторской задолженности в соответствии с международными стандартами бухгалтерского учета и национальными положениями (стандартами) бухгалтерского учета по таким признакам: счета учета, определение и оценка, методы начисления резерва по сомнительным долгам, отражение в финансовой отчетности. Предложен дополнительный признак классификации дебиторской задолженности. **Практическая значимость результатов исследования** заключается в том, что результаты исследования, направленные на совершенствование учета и анализа дебиторской задолженности, могут использоваться для управления данной задолженности на предприятиях, ведущих учет и составляющих финансовую отчетность по международным стандартам с целью повышения их конкурентоспособности.

Ключевые слова: дебиторская задолженность, национальные стандарты бухгалтерского учета, международные стандарты бухгалтерского учета, определение, оценка, резерв по сомнительным долгам, финансовая отчетность.

Y. Veriga, Cand. Econ. Sci., Professor; A. Kryvohuz (Poltava National Technical Yuriy Kondratyuk University). **Accounting treatment of account receivable according to the national and the international accounting standards.**

Annotation. Purpose. A comparative analysis of the accounting of accounts receivable of the enterprise in accordance with International Accounting Standards and National Accounting Standards, the identification of differences in order to achieve harmonization between these regulations.

Methodology of research. In order to study the accounting of receivables, in accordance with International Accounting Standards and National Accounting Standards, the method of comparison and analysis was used to distinguish common and distinctive features in accounting. **Findings.** On the basis of the research, it was established: the common and distinctive features of accounting for receivables in accordance with International Accounting Standards and National Accounting Standards on such features - accounting, recognition and measurement, methods for calculating the reserve of doubtful debts, reflected in the financial statements. An additional feature of classification of receivables is offered. **Practical value.** The research is aimed at improving the accounting and analysis that can be used to manage this debt at enterprises that keep track of and compile financial statements according to international standards in order to increase their competitiveness.

Keywords: receivables, national standards accounting, international accounting standards, recognition, evaluation, reserve of doubtful debts, financial statements.